

W E HEBBEN IN SREBRENICA EEN GOED BEGIN GEMAAKT

DE KEUZE VAN JOZEF DELEU

ROBERT ANKER

VREDE

Uit het huis van mijn verjaagde oom schoten
De moffen Roosje dood bij dit scheefgezakte kruis
Een paard trekt een wagen hoog opgetast
Met vrede door de doodstille dorpsstraat
Van meester Hage werd gezegd dat hij diep
In de ondergrondse zat, hij leerde ons
Rekenen en schrijven en Willem van Oranje
Het vierendelen van zijn moordenaar
's Zomers kwam uit Duitsland een jongen logeren
Bij zijn opa, met zo'n zwarte lok als Hitler
Wij verstrekten hem een long rifle of een boog
De roodhuiden joegen zonder zadel door het weiland
Zonder de vader aller dingen komt er niets tot stand.

Deze gedichten zijn een keuze uit *Alle malen zal ik wenen*, een themanummer over oorlog van *Het Liegend Konijn*, tijdschrift voor hedendaagse Nederlandstalige poëzie, twaalfde jaargang, nummer 1, april 2014, Van Halewyck / Van Gennepe, Leuven / Amsterdam, 436 p.

MARIA BARNAS

HET IS OORLOG 1

Het is oorlog in mijn hoofd en het is oorlog
in de hemel waar steeds lager vleugels
razen. Met camera's als de vlakke
ogen van vlinders met donkere pupillen

en vlammeende irissen op de vleugels
die samen een spiedend fantoomdier vormen
om vijanden te misleiden. Het is angst die op angst
jaagt en opjaagt. Harten en geheimen vraagt.

Het kwaad lijkt geringer wanneer het drones zijn
die een schrikbewind voeren en bommen werpen.
Zielen met afstandsbediening spreiden gelijk

de vleugels en wie ze bestuurt waant zich superieur
in het grijze gebied waar techniek de wet voor is.
Wees gerust. Ze houden ons in het oog.

WILLEM BONGERS-DEK

DE NIEUWE PALINGSOUND

de vreemden de vreemden
de vreemden moeten dood
zij hingen Jezus aan het kruis
zij stelen al ons brood

zij bidden tot hun negergod
een onuitstaanbaar wijf
zij stoten rauwe klanken uit
een heidens tijdverdrijf

hun heilig kleed is opgebouwd
uit bloed en vlees en woorden
je ziet er onze baby's in
die zij lieten vermoorden

ik zing dit lied voor jou alleen
die mij verstaat en hoort
de vreemden zijn de Hunnen niet
ze staan niet voor de poort

ze leven in de grote stad
beroven daar bejaarden
ze eten de pensioenen op
hun vrouwen dragen baarden

wij moeten nu de straten op
waar onze lente naakt
we hebben in Srebrenica
een goed begin gemaakt

CHARLES DUCAL

RECRUTEN 1914

Hoe kwam de oorlog die zij niet wilden
in hun schedels als lust? Als wespen
op een honingstok werden zij
uit hun huizen getrokken.

In de trein werden zij mannen
zonder vrouw, lachten uitgelaten,
als losgehaakte honden, om de gok
wie van hen het eerst doden zou.

Later tuurden zij in de mist, schoten
op schimmen die opdoken en weer verdwenen.
Op hun oogleden begon de modder te wegen.

's Nachts verscheen soms een moeder
en legde haar hand op een mond die zich verried.
Wie de vijand was wisten zij niet.

EVA GERLACH

GEEN DING 3

In de kelder hield ik mijn zusje op schoot. Ze was pas vier. Ik legde mijn handen over haar oren zodat ze de harde klappen niet zou horen maar ze voelde ze en ze zag de anderen huilen, ze gilte aan één stuk door. Toen deed ik mijn handen telkens van haar oren om haar te slaan zodat ze iets zou hebben om over te schreeuwen iemand om kwaad op te zijn. Toen we buiten kwamen en alles kapot was en overal armen en benen huilde ze niet ze zei niets ze verstopte zich onder de pot waarin een appelboom groeide daar zat ze alleen een dag en een nacht toen kwamen de mannen toen werd het zo dat de dingen ons niet meer kenden. Geen ding. Zo is het gegaan, daarom liepen ze weg. Ze was pas vier, mijn zusje, toen het begon, wanneer.

ROLAND JOORIS

WONDE

Voorlopig als voor altijd
uitgewoed: een zinloos
vechten tegen gedachten
ondergronds

in je ogen de onmacht
neergeslagen, de blik
op oneindig
naar binnen

tot tranen bewogen
verbijten we het bloeden
van een omzwachtelde
tijd

het doordrenkt ons

ANTON KORTEWEG

OORLOGEN

Oorlogen zijn voor mij het Oude Testament.
Allemaal achter Mozes en zijn slang aan
in marstempo op weg naar het Beloofde Land
de woestijn in, de Schelfzee door die week,
en dan verdelgen maar wie in de weg staat:
Hethieten, Amonieten, maakt niet uit.
Hadden ze maar geen heiden moeten zijn,
niet in een land van melk en honing moeten wonen.

Veldtochten, later, konden er mee door.
Vooral die van Napoleon: Grandes Randonnées
in kleurig uniform, volle bepakking
van Rijn tot Nijl, Elbe tot Berezina.
En al die paarden maakten ook veel goed.

Maar dichterbij kom ik toch liever niet,
bang dat het Napalmmeisje van My Lai
mij alsnog brandend in de armen rent.

FLORENCE TONK

ONGEMAK

Veldtochten maakten ze
het gros te voet
over kaarten, lijnen
door heersers getrokken, getekend

en zij denkt aan hun schoenen
het harde leer met harde randen
waarop ze mijlen liepen, waarin
ze sliepen, in schuren, greppels,
of als de Fransen in Rusland,
in de buik van een paardenkarkas.

Een deel keerde te voet
terug naar haar, uiteengedreven
opgesplitst en klaar. Hen
die ze om hun moeder hoorden roepen
waren daar niet meer bij

en zij denkt aan hun huid gehuld
in wol vol vocht, de kou, het ongemak
het enige
dat altijd bij hen was.